

Asia: VN/15822/2025

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain muuttamisesta (yksityiset digipostipalvelut)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Porvoon kaupunki kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain muuttamisesta (yhteiset digipostipalvelut).

Lausunnossa nostamme esiin kolme kokonaisuutta:

Kuntien oman sähköisen asiointikanavan laajempi hyödyntäminen

Vaikutukset jatkuvuuteen

Vaikutukset digitukeen ja tiedonhallintaan

1. Kuntien sähköinen asiointikanava

Voimassa olevan asiointilain mukaan viranomaiset toimittavat tiedoksiannot lähtökohtaisesti tukipalvelulaissa tarkoitettuun Digi- ja väestötietoviraston ylläpitämään viestinvälityspalveluun (Suomi.fi-viestit). Viranomaisella olisi ehdotuksen mukaan kuitenkin harkintavaltaa sähköisen tiedoksiantotavan valinnassa. Tiedoksianto voidaan toimittaa myös viranomaisen vastuulla olevaan sähköisen asioinnin palveluun tai muuhun sähköiseen osoitteeseen, jonka vastaanottaja on ilmoittanut yhteystiedokseen.

Kunnissa on jo usean vuoden ajan kehitetty ja laajennettu omia sähköisen asioinnin palveluja. Näiden tavoitteena on tarjota kuntalaisille sujuvia, asiakaslähtöisiä ja koko kaupunkiorganisaation kattavia palveluja yhden asiointikanavan kautta. Kuntien sähköinen asiointikanava edellyttää Suomi.fi-tunnistautumista, millä varmistetaan asioinnin tietoturva ja oikeudellinen pätevyys, mukaan lukien puolesta asioinnin mahdollistaminen.

Lakiesityksessä tulisi selkeyttää, miltä osin ehdotettu muutos kattaa myös kuntien omat sähköisen asioinnin palvelut. Mikäli lakimuutos mahdollistaa sen, että kunnat voivat toimittaa viranomaisviestintää myös oman sähköisen asiointipalvelunsa kautta, se tukee merkittävästi kuntien jo tehtyä kehitystyötä ja edistää monikanavaista, tarkoituksenmukaista digitaalista asiointia.

Tällä hetkellä organisaatiot, joilla on käytössään omat sähköiset asiointikanavat, ovat velvoitettuja hakemaan poikkeuslupaa, mikäli ne eivät pysty ottamaan Suomi.fi-palveluja käyttöön säädetyssä aikataulussa tai mikäli ne haluavat toimittaa viranomaisviestintää ensisijaisesti oman asiointikanavansa kautta. Mikäli lakimuutos antaa kunnille nimenomaisen mahdollisuuden käyttää omaa sähköistä asiointipalvelua tiedoksiannoissa, poistuisi tarve tällaisille poikkeuslupahakemuksille. Tämä vapauttaisi resursseja sekä kunnissa että lupahakemusten käsittelystä vastaavissa viranomaisissa.

2. Lain vaikutukset jatkuvuuteen

Monitoimijamalli sähköisessä viranomaisviestinnässä vähentää riippuvuutta yksittäisestä järjestelmästä tai palveluntarjoajasta. Tämä parantaa sekä koko yhteiskunnan että yksittäisten viranomaisten kykyä selviytyä häiriötilanteista ja poikkeusoloista.

Useamman digipalveluntuottajan malli tukee varautumista ja jatkuvuudenhallintaa, sillä se mahdollistaa vaihtoehtoisten toimintatapojen käyttöönoton häiriötilanteissa. Sähköinen viranomaisviestintä on monissa tilanteissa paperipostia nopeampi, luotettavampi ja vastaanottajan sijainnista riippumaton tapa toimittaa tiedoksiantoja.

Lakiesityksen jatkovalmistelussa tulisi arvioida, tulisiko palveluntarjoajien ja yhteistyökumppaneiden ratkaisut hyväksyttävä ulkopuolisen auditoijan tai liikenne- ja viestintäministeriön toimesta. Erityisesti tulisi huomioida tietoturvallisuuden auditointi (esimerkiksi ISO 27001 -standardin mukaisesti), koska kyseessä on kansallisesti merkittävä viestintäratkaisu, jolla on vaikutuksia myös huoltovarmuuden ja varautumisen näkökulmasta.

3. Vaikutukset digitukeen ja tiedonhallintaan

Palveluntarjoajan vaihtamiseen liittyy huomioitavia vaikutuksia digitukeen ja tiedonhallintaan. Erityisesti on huomattava, että toisen palveluntarjoajan järjestelmässä tehdyt arkistoinnit eivät välttämättä ole käytettävissä toisessa palvelussa. Taustajärjestelmissä tiedot säilyvät enintään vuoden ajan, minkä jälkeen vastuu tiedon säilyttämisestä on lähettävällä viranomaisella.

Tämä voi lisätä kunnille kohdistuvia tietopyyntöjä koskien aiemmin toimitettuja ja arkistoituja asiakirjoja. Se puolestaan voi kasvattaa digitukeen, asiakirjahallintaan ja asiakaspalveluun kohdistuvaa työmäärää. Lakimuutoksen vaikutuksia digitukeen ja viranomaisten resursointiin tulisi siksi arvioida huolellisesti osana kokonaisvaikutusten tarkastelua.

Grönqvist Charlotta
Porvoon kaupunki - Kehitysyksikkö